

Ons Rode Hart

Nieuwsbrief van de PvdA afdeling Westerkwartier

December 2019

PvdA

WESTERKWARTIER

HOME

NIEUWS

CONTACT

VERENIGING ▾

WETHOUDER

FRACTIE ▾

Inhoud

Intro – geluk	2
Nieuwjaarsbijeenkomst	3
Peilingen	4
Zonneweiden en windmolens – waar laten we ze allemaal?	5
Stikstofemissies? Kringlooplandbouw? Klimaatdoelen? De oplossing!	7
Energiecoöperatie Midwolde betrokken bij de energieplannen van de gemeente Westerkwartier.	9
Meer vrijwilligers voor de AED's in Groningen noodzakelijk	10
In elk dorp een uitkijk	12
Al op het Groninger Forum geweest?	12
Vanuit de fractie: Het eerste jaar gemeente Westerkwartier	13
Bestuurswerkplan 2020	14
Uniek jubileum in Ezinge: Ann Hutte in het zonnetje gezet.....	15
Speldjes en jubilea	15

Intro – geluk

Beste mensen,

Twintig december 2019, bijna Kerst. Als ik buiten de donkere luchten zie, komt dat oude lied vanzelf naar boven: 'buiten huilt de wind om het huis'. De titel is '1948' en stelt dat 'geluk' toen nog heel gewoon was. Past goed bij de Kerst. Toch ... Van Kooten en de Bie zullen dat toch symbolisch gemeend hebben. Alsof in

Buiten huilt de wind om het huis,
maar de kachel staat te snorren op vier. Er
hangt een lapje voor de brievenbus en in de
tochtigste kieren zit papier.
We waren heel erg arm
en niemand hield van ons.
Maar we hadden thee en nog geen tv, maar
wel radio en lange vingers.
We gingen nog in bad,
haartjes nat, nog even op,
totdat Vader zei: "Vooruit, naar bed."
Dan kregen we een kruik mee..
Gezichten op 't behang,
maar niet echt van binnen bang.
Toen was geluk heel gewoon.

1948, net voor de Marshall hulp de economie een beetje wind in de zeilen blies en toen zo'n honderdduizend dienstplichtigen in Indië tekeer gingen voor God en Vaderland, geluk heel gewoon was.

In dit nummer van **Ons Rode Hart** geen onvertogen woord over dierbare jeugdherinneringen. Ditmaal staan twee thema's centraal: energie en landschap. Ook voor onze partij belangrijk, je hoeft er ons programma maar op na te slaan. Maar verdragen ze elkaar wel? Laten de enorme investeringen in wind en zon nog wel toe dat we blijven genieten van zichtlijnen die ver de horizon in reiken? Is dat geluk aan de horizon straks nog heel gewoon?

Op 28 november ging de gemeente in de Postwagen in Tolbert met zo'n 200 aanwezigen in gesprek over energieopwekking in het landschap. De komende jaren B&W een ambitieus plan op voor de plaatsing van zonneparken en windmolens. Alle

daken worden eerst voorzien van zonnepanelen. Afijn, leest u verder in dit nummer van ORH.

Meer energie: Anne Vogt, bestuurslid van de Energie Coöperatie Midwolde en Taeke Boersma, actief bij de Stichting Energievoorziening Dearsum, waren er ook. **Taeke** schreef een brief aan de regering met de oplossing (!) voor de stikstofproblematiek mét behoud van de veestapel. Half december is de brief aan de minister aangeboden. **Anne** pleit voor eigen gemeentelijke energiebedrijven en wijst naar www.energievanons.nl Vroeger hadden gemeenten toch ook eigen gasfabrieken?

Ander nieuws in deze ORH:

1. Welkom op de Nieuwjaarsbijeenkomst van de PvdA op 11 januari a.s.!
2. De Peilingen : helemaal niet zo gek en toch ook weer wel.
3. Provincie: Isolde den Haring hield in Provinciale Staten haar eerste toespraak over AED's.
4. Fractie: Sandra de Wit en Rianne Vos berichten uit de fractie: hoe staat het er voor?
5. Netwerk: fractie en bestuur hebben hun netwerk versterkt. Elk fractielid kan nu terugvallen op plukjes puike PvdA'ers die in hun dorp een oogje in het zeil houden.
6. Bestuur: Het bestuur trok zich een zaterdagmiddag terug op de heide van Allardsoog – nog twee jaar te gaan voor de nieuwe verkiezingen van 2021

En niet het onbelangrijkste: de vereniging met zijn trouwe leden. Sommige mensen zijn zomaar 50, 60 of 70 jaar lid! Fantastisch. Ze verdienen hun speld en bloemetje zonder meer.

Daar hebben we als partij gewoon **geluk** mee,

Hartelijke groet, namens het bestuur, Joost Eskes, redacteur

PvdA Nieuwjaarsbijeenkomst

Westerkwartier Uitnodiging

Nieuwjaarsvisite PvdA Westerkwartier en Hogeland

2020: het nieuwe rood is weer **rood!**

Dit jaar organiseren wij onze Nieuwjaarsvisite samen met de afdeling Het Hogeland, en wel precies op de grens van de twee afdelingen: in Garnwerd, bij het Reitdiep!

Wanneer: zaterdag 11 januari

Waar: De Doorrit van café Hamming, Garnwerd

Hoe laat: 15:30 – 17:30 uur

Onder het genot van een hapje en een drankje kunnen we elkaar Gelukkig Nieuwjaar wensen en gezellig bijpraten. We luisteren de nieuwjaarsvisite **op met een heuse pubquiz**, die een beroep doet op uw kennis van onze lokale afdelingen en de geschiedenis van de sociaaldemocratie.

Wij hopen veel leden te mogen begroeten!

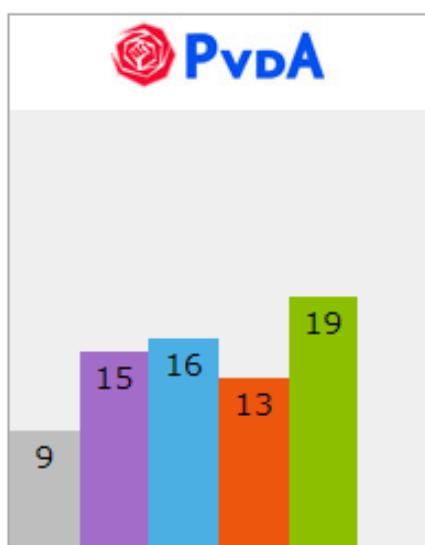

Figuur 1 Café Hamming in Garnwerd

De Rode Taxi

Wie de Nieuwjaarsbijeenkomst wil bijwonen maar geen eigen vervoer heeft kan Paula Grit bellen 06-20854275. U wordt opgehaald en thuisgebracht.

Figuur 2 <https://frontbencher.nl/peilingen/>
d.d. 20 december 2019

Uitslagen van 2017 (grijs), daarna november/december 2019.

Peilingen

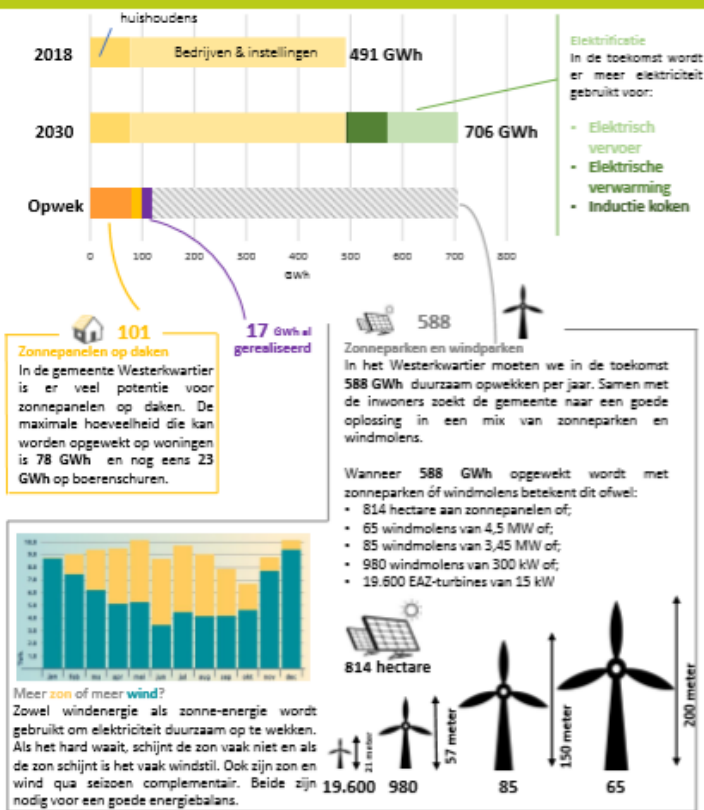
Een ding is zeker: het gaat in de opiniepeilingen niet meer zo slecht met onze partij. Integendeel, de PvdA ontwaakt weer, schrijft de NRC. De grafiek links laat een gestage groei zien najaar 2019. <https://frontbencher.nl/peilingen/>

Jammer genoeg verandert er niet veel in de links-rechts verhouding. Groen Links zakt wat weg, net als D66, de vormcrisis van de SP doet niet onder voor die van voetbalclub PSV. Rechts floreert, Forum en PVV halen samen 37 zetels ... Middenpartijen (de VVD van Rutte kunnen we toch wel haast als middenpartij betitelen) en CDA kwijnen met resp. 19 en 15 zetels.

Al met al toch geen vrolijk totaalbeeld.

Hernieuwbare Elektriciteit Westerkwartier

De gemeente Westerkwartier is serieus bezig met de energietransitie. Om het overzicht te bewaren van deze grote opgave, delen wij deze op in een aantal onderdelen. De eerste stap is zoveel mogelijk te besparen op de elektriciteitsbehoefte in de gemeente. Vervolgens willen we in de resterende behoefte voorzien met behulp van duurzame bronnen. We laten met behulp van deze informatie zien wat onze behoefte is, en wordt, en hoe we deze duurzaam zouden kunnen invullen met hernieuwbare elektriciteit.

GWh staat voor gigawatt uur en is duizend megawatt uur of 1 miljoen kilowatt uur. De bovenstaande gegevens komen uit een onderzoek van KNN en zijn bedoeld als verduidelijking van de (toekomstige) situatie. Dit is een publicatie in opdracht van de gemeente Westerkwartier.

Zonneweiden en windmolens – waar laten we ze allemaal?

In ons in 2018 opgestelde verkiezingsprogramma was klimaatbeleid een van onze topprioriteiten. We vroegen zelfs om een klimaatwethouder! Ik citeer uit ons verkorte verkiezingsprogramma :

„Duurzame energie voor iedereen! De komende jaren komt de overgang naar een stelsel van duurzame energie razendsnel op ons af. Natuurlijk kunnen we dat aan. (...) Maar ... dat moeten we wel verstandig doen. Overall windmolenparken uit de grond stampen staat haaks op behoud van ons mooie landschap. Ander probleem: wie betaalt de rekening? Steun voor duurzame energie staat of valt met een eerlijke verdeling van kosten en baten. Daarom: mensen met lagere inkomens moeten mee profiteren van de overgang op duurzame energie. Duurzame energie is betaalbare energie. Voor iedereen!”

Een jaar verstreek en het begon bij mij wat te kriebelen: komt er nog wat van? Dus ik

was (en ben) blij dat de gemeente afgelopen najaar oepriep mee te doen aan een enquête over nieuwe vormen van zonne- en windenergie en de inpassing daarvan in het landschap. Op donderdagavond 28 november spraken zo'n 200 belangstellenden in de Postwagen in Tolbert over 'hernieuwbare elektriciteit Westerkwartier'. En dat in de week waarin het Europese Parlement officieel sprak van een klimaatcrisis.

De bijeenkomst in de Postwagen bestond uit twee delen. Het eerste deel bestond uit informatieverstrekking. Helemaal terecht, zo kon de zaal de horloges gelijk zetten en op basis van gedeelde feiten met elkaar in gesprek. De enquête leverde wel enig rumoer op: hoe kon het dat zo weinig mensen deze peiling überhaupt kenden? Dat er maar dik 400 mensen hadden meegedaan? Dat ie zo ingewikkeld geweest was? Wat zou er gebeuren met de uitkomsten? De antwoorden op de soms wat grimmige vragen stelden uiteindelijk tevreden: niets is nog beslist, er

komt nog een derde gespreksronde in februari, ja, de enquête heeft ondanks zijn complexiteit toch inzichten opgeleverd, inderdaad, de enquête inventariseert maar legt niets vast. Prima dus.

Op donderdagavond 28 november spraken zo'n 200 belangstellenden in de Postwagen in Tolbert over 'hernieuwbare elektriciteit Westerkwartier'.

Figuur 3 Veel hekken en camera's. Een grimmige inpassing van een zonnepark aan de Noorderweg Tolbert/Midwolde

Daarna presenteerde een planoloog van het Groningse bedrijf Libau voorstellen over inpassing in het landschap. Dat wordt een reuzeklus! Als je niet uitkijkt slokken de ambities alle ruimte op. Een van Libau' ideeën was, creëer energielandgoederen waarbij je zon en wind combineert met wandelpaden, bos en andere voorzieningen, plaats de panelen zo dat er onder en tussen plaats blijft voor groen. Verder is het slim energievoorzieningen vooral langs de A7 en het Van Starckenborchkanaal te plaatsen, waar toch al zwaar is ingegrepen in het landschap. Een andere logische locatie is het NAM-terrein in Grijpskerk en leeg staande bedrijfsterreinen. En

hoe zit het eigenlijk met de elektriciteitsnetwerken: kunnen die het aanbod van nieuwe stroom al wel

aan? Eh.... Nee, ook dat vergt forse investeringen, zo legde de derde spreker uit, een Enexis medewerker.

Waarom geen totaalaanpak inclusief minder energiegebruik en andere alternatieve bronnen? Waarom geen discussie over eigen gemeentelijke investeringen in de energievoorziening nu geld geen cent kost?

Tweede deel van de avond was er ruimte voor discussie en suggesties. Waarom geen halve provincies braak liggende grond huren in Roemenië om daar zonneplantages aan te leggen?

Antwoord: misschien een goed idee maar niet des gemeentes. Zijn alle daken straks belegd met panelen voor we het landschap gaan gebruiken? Antwoord: ja, zo zit het wel in de planning. Waarom geen totaal-aanpak inclusief minder energiegebruik en andere alternatieve bronnen? Waarom geen discussie over eigen gemeentelijke investeringen in de energievoorziening nu geld geen cent kost? Een eigen gemeentelijk energiebedrijf. Wikipedia: 'Na vele verbeteringen werden in de tweede helft van de [negentiende eeuw](#) door heel [Nederland](#) gasfabrieken gebouwd die vaak door de gemeente werden beheerd'. Waterstaat is toch ook een overheidszaak?

Kortom, ik vond het een goede en hoopgevende startbijeenkomst over een kwestie waar je soms een beetje moedeloos van wordt; veel energie-initiatiefnemers in de zaal zaten partijgenoten als Taeke Boersma en Anne Vogt, er waren veel ideeën; en tenslotte een overheid die de eerste stap goed zet, namelijk samen met de burgers in overleg, maar wel – hoop ik – straks ook een vastberaden overheid die ook leiding geeft.

Er volgt nog een derde bijeenkomst in februari met een terugkoppeling naar bewoners en daarna is de Raad aan zet.

1 december 2019, Joost Eskes

In december jl. stond er een brief van de stichting **Energievoorziening Dearsum** op de agenda van de Kamercommissie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit. De brief is overhandigd aan Minister Carola Schouten. Taeke Boersma, PvdA lid uit Zuidhorn, is actief in de Friese stichting. Hieronder de brief in een - met toestemming - ingekorte vorm.

Op de foto: tractoren op het Martinikerkhof, foto je

Stikstofemissies? Kringlooplandbouw? Klimaatdoelen? De oplossing!

Tractoren rijden door het land met boze boeren. Rijk en Provincies zien een onlosmakelijk verband tussen de omvang van de mest gerelateerde emissies en de grootte van de veestapel. Ze zeggen "Je kunt het probleem alleen oplossen door het aantal dieren sterk te beperken". Het is tamelijk schokkend dat een overheid niets beters weet te verzinnen dan dat. Daarnaast weet de overheid het fenomeen "kringlooplandbouw" niet concreet te maken. Klimaatdoelen worden niet gehaald. Het beleid gaat voorbij aan wat er al in de sector bereikt is (zie grafiek hiernaast), wat Wageningen University aan kennis bezit en de vele initiatieven in den lande. (...)

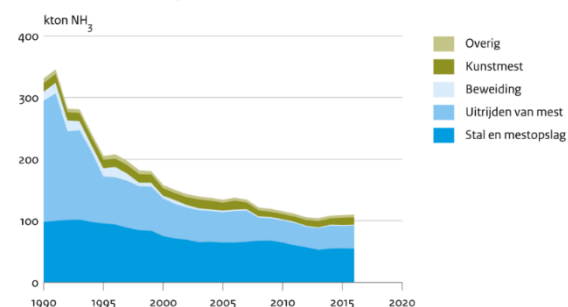
Ze zeggen "Je kunt het probleem alleen oplossen door het aantal dieren sterk te beperken". Het is tamelijk schokkend dat een overheid niets beters weet te verzinnen dan dat.

Daarnaast heeft de overheid vergeten om over de grens te kijken. (...) Er bestaan wel degelijk mogelijkheden om de stikstofuitstoot en de fosfaatproblematiek vanwege dierlijke mest sterk te reduceren, zonder de omvang van de veestapel kleiner te maken. Hiervoor is een "Deltaplan Landbouw" nodig, maar wel volgens beproefd concept.

Kijk naar Denemarken, daar werkt het emissiearme kringloopmodel al tientallen jaren, gebaseerd op adequaat en toegesneden regelgeving.

Deltaplan Landbouw op zijn Deens

Emissie ammoniak (NH₃) door land- en tuinbouw

Bron: Emissieregistratie

PBI/aug18
www.dlo.nl/nl/10115

Na de energiecrisis bleek dat Denemarken alternatieven moest ontwikkelen voor fossiele brandstoffen. (...) Een (...) "Deltaplan Energie" heeft Denemarken gebracht waar het nu staat, een koploperpositie in Europa. Een van de onderdelen van dat plan was mestvergisting. Grote regionale mestvergisters produceren warmte voor stadsverwarming en elektriciteit voor het elektriciteitsnet. De universiteit van Zuid-Jutland (...) ontdekte al snel dat de vergiste mest, het fermentaat, net zo vruchtbaar is als kunstmest. Ziektekiemen en heel veel onkruidzaden overleven de vergisting niet. Daarnaast (...)

kun je fermentaat eenvoudig bewerken om meststoffen op maat te maken voor de veehouder en akkerbouwer. Het stikstofrijke waterige deel gaat naar de veehouder, het fosfaatrijke vaste deel met organisch stof naar de akkerbouwer. Ook kun je de vervelende ammoniak er uit “strippen”. De investeringen voor de bouw en onderhoud van de regionale installaties en de mestbewerking worden terugverdiend door de verkoop van warmte en de opgewekte elektriciteit. Al met al leidt dat tot een forse CO₂ reductie (...).

Model Dearsum

Volgens Deens model is er vlak voor de eeuwwisseling, op veel kleinere schaal, in Dearsum in Friesland een collectieve mestvergister gebouwd. Deze leverde samen met een windmolen elektriciteit. In opdracht van de Stichting Dearsum verricht wetenschappelijk onderzoek liet landbouwkundig en veterinaire (...) zelfs nog een positiever beeld zien dan in Denemarken! Er wordt nu gewerkt aan een vervolg, de oorspronkelijke installaties zijn totaal versleten.

‘Er bestaan wel degelijk mogelijkheden om de stikstofuitstoot en de fosfaatproblematiek vanwege dierlijke mest sterk te reduceren, zonder de omvang van de veestapel kleiner te maken’.

Ruwweg wordt in Nederland ongeveer 50% van de mineralen stikstof (N) en fosfaat (P) in mest daadwerkelijk opgenomen door gewassen. (...) De overige 50% zakt in de bodem, grond- en oppervlaktewater of verspreidt zich via de lucht. Deze “lekstroom” uit de mineralenkringloop op de boerderij is de oorzaak van de stikstofemissies en de fosfaatproblematiek waarover nu zo

veel te doen is. De boer moet nu nog, vanwege deze “lekstroom”, kunstmest strooien en (kracht)voer kopen om het mineralenverlies te compenseren. Wordt daarentegen alle mest in Nederland vergist en bewerkt, in goedgebouwde en beheerde regionale installaties, dan kantelt dit beeld volledig! Fermentaats werkt net als kunstmest, 80% van de mineralen wordt opgenomen door het gewas en maar 20% verdwijnt in de bodem en omgeving. De mineralenkringloop wordt gesloten. In Deense regelgeving wordt gecertificeerd fermentaat aangemerkt als kunstmest.

Daarnaast is het niet onbelangrijk om te melden dat de 60% reductie van de uitstoot (van 50% verlies naar 20%) wordt bereikt zonder te morrelen aan de grootte van de veestapel. Het resultaat van voorgestelde mestbewerking is zelfs nog beter dan met halvering van de veestapel bereikt kan worden en is bovendien rendabel te exploiteren. Op boerenbedrijven kan men toe met minder kunstmest en krachtvoer zonder dat de kans bestaat dat het land verschaalt of de dieren honger moeten lijden. De boer maakt zijn eigen kunstmest.

Figuur 4 Tractoren op de Vismarkt

Voorafgaand aan het bewerken van het fermentaat kan het ammoniak (NH₃) er uit “gestript” worden. Van het procesresidu kan een hoogwaardige meststof voor kassenteelt gemaakt worden. Als de ruwe mest nog slechts kort op de veehouderij blijft, omdat het zeer regelmatig door de regionale mestvergister wordt opgehaald, is de stikstofemissie daar minimaal. Dit samengevoegd met het opslaan en uitrijden van het ammoniakvrije kunstmest-fermentaats is er geen enkele belemmering meer om een boerderij te bouwen naast een natuurgebied!

Daarnaast is een (...) regionale mestvergister een zeer effectief wapen bij het afdoden van ziektekiemen in mest. Dit is dringend nodig om

onderlinge besmetting van de deelnemende veehouders te voorkomen en kringloop van dierziekten te stoppen. (...) Het geproduceerde biogas, opgewerkt naar aardgaskwaliteit, kan in het aardgasnet gepompt worden. Genoeg om ongeveer een kwart van een plattelandsgemeente te voorzien van aardgas. De verkoop van biogas en hoogwaardige meststoffen is nodig om regionale mestbewerking financieel haalbaar te maken.

Het Deens-Dearsumse model biedt de oplossing voor de huidige stikstof- en fosfaatproblematiek, sluit mineralenkringlopen en levert een forse bijdrage aan de energietransitie en klimaatdoelen (21 megaton CO₂ reductie).

Het Deens-Dearsumse model biedt de oplossing voor de huidige stikstof- en fosfaatproblematiek, sluit mineralenkringlopen en levert een forse bijdrage aan de energietransitie en klimaatdoelen (21 megaton CO₂ reductie). Duurzame akkerbouw, veehouderij en energie, zonder dat het nodig is de veestapel te verkleinen en onrendabele investeringen te doen. Dit kan bereikt worden op basis van sterk vereenvoudigde regelgeving (...) zoals in Denemarken (...) beproefd!

op basis van sterk vereenvoudigde regelgeving (...) zoals in Denemarken (...) beproefd!

Alle verzamelde mest in Nederland dient aan de mestbewerking-installaties geleverd te worden. Er mag alleen nog gecertificeerd en op maat gemaakt kunstmest-fermentaats uitgereden worden. Dit naar rato van de hectares die bij de boerderij horen en bij land- en tuinbouwbedrijven ook naar rato van geleverde organische restproducten. Het hoofddoel van de coöperatieve mestbewerking is maximaal vruchtbaar kunstmest-fermentaats te leveren en dit te bekostigen uit de verkoop van gas en speciale meststoffen. De uitstoot naar het milieu is geminimaliseerd, de kringloop is gesloten en klimaatdoelen kunnen worden gehaald.

Stichting Energievoorziening Dearsum

Namens deze: Taeke Boersma, Klinckemaburen 14, 9801CC Zuidhorn
06-29511949, t.tj.boersma@gmail.com

**Energiecoöperatie
Midwolde betrokken
bij de energieplannen
van de gemeente
Westerkwartier.**

Met enkele vertegenwoordigers van andere energiecoöperaties uit Westerkwartier was ik 3 oktober in het gemeentehuis in Zuidhorn. We kregen uitleg over hoe groot de energie-opgave voor onze gemeente is en besproken werd hoe wij als energiecoöperatie daarbij betrokken konden worden.

Onze energiecoöperatie heeft nu twee kleine windmolens, genoeg elektriciteit voor 17 gezinnen. In 2030 moet in onze gemeente 10.000 keer zoveel duurzame energie opgewekt worden, een immense opgave. Welke rol onze energiecoöperatie hierin zal gaan spelen (meer dan de twee molens van nu) is nog niet duidelijk. Wel duidelijk is, dat het grootschalig opwekken van wind- en zonne-energie ons landschap zal veranderen.

Je zou willen dat de gemeente of de provincie nog een eigen energiebedrijf had, net als vroeger. Daarmee zou de energie minder in handen komen van de commerciële (vaak buitenlandse) investeerders. Nu is het mooi dat hiervoor in Noord-Nederland wel een coöperatieve energiemaatschappij is opgericht: "Energie Vanons". Die kan het gat (in ieder geval deels) opvullen dat is ontstaan na de privatisering van de provinciale energiemaatschappijen.

In 2030 moet in onze gemeente 10.000 keer zoveel duurzame energie opgewekt worden, een immense opgave. Welke rol onze energiecoöperatie hierin zal gaan spelen (meer dan de twee molens van nu) is nog niet duidelijk.

De politiek staat voor een enorme opgave, zowel op gemeentelijk, provinciaal als landelijk niveau. Besluiten over windmolens en zonneparken zullen veel weerstand oproepen. Daarnaast moeten we ook nog omschakelen naar een economie zonder afval en naar een circulaire landbouw.

Als inwoner/particulier kun je al wel stappen in de goede richting zetten. Minder energie verbruiken, zelf schone energie opwekken, thuis of via een coöperatie en je kunt een schone lokale energieleverancier kiezen. En niet te vergeten, je stem laten horen via de politiek.

Anne Vogt

Isolde den Haring sinds de provinciale verkiezingen Statenlid voor de PvdA

Meer vrijwilligers voor de AED's in Groningen noodzakelijk

In de brede welvaartsmonitor hebben we allemaal kunnen lezen dat Groningen de slechtste provincie van Nederland is om te wonen. Dit zette mij aan het denken, want ik woon hier al mijn hele leven erg prettig, dus ik vroeg mij af waarom anderen dat zo anders ervaren. En toen realiseerde ik mij dat ik misschien wel gemakkelijk praten heb. Ik ben hoog opgeleid als ingenieur en kan daardoor redelijk gemakkelijk een baan vinden die ik leuk vind en waar ik dan ook nog een salaris voor krijg waarvan ik goed kan leven. Ik kan mij een mooi huis permitteren in een landelijke omgeving waar de lucht nog schoon is, ik woon in één van de veiligste regio's van Nederland en buiten het aardbevingsgebied. Ik ben gezond en voel mij voldoende maatschappelijk betrokken. De balans tussen werk en privé is weliswaar soms wat

zoek en daar lijden mijn sociale contacten dan ook onder. Maar over het geheel geef ik mijn leven toch eerder een dikke acht of misschien zelfs wel richting een negen dan de zes en een half die de gemiddelde Groninger hun leven geven. En dat voorzitter, is de reden dat ik politiek actief ben geworden zes jaar geleden als raadslid voor de Partij van de Arbeid. Want ik heb mij altijd gerealiseerd dat niet iedereen het zo goed heeft getroffen als ik en ik geloof in de sociaaldemocratische kernwaarden: iedereen zou zeker moeten kunnen zijn van een eerlijk inkomen, onproblematische toegang tot basisvoorzieningen hebben zoals zorg en onderwijs en iedereen zou het beste uit zichzelf moeten kunnen halen.

Als meer mensen zich laten registreren en meer AED's bereikbaar zijn vergroot dit niet alleen de leefbaarheid, maar ook de kans op overleven bij een reanimatie

En die sociaaldemocratische waarden, voorzitter, zie ik terug in het voorliggende leefbaarheidsprogramma waarin de provincie een aanjagende, faciliterende en verbindende rol kiest om als een vliegwiel

processen ten aanzien van inkomen, arbeid en gezondheid in gang te zetten zodat in de toekomst misschien iedere Groninger net als ik zijn leven een dikke acht kan geven.

Uit het leefbaarheidsprogramma blijkt dat het zorglandschap hard aan het veranderen is door krimp en vergrijzing. Er wordt meer zorg gevraagd door de ouder wordende bevolking, maar er zijn minder mensen die deze zorg kunnen leveren. Hier is een grote mismatch aan het ontstaan. De informele zorg krijgt een steeds belangrijker rol en daar is een AED netwerk ook onderdeel van. Want ook daar is een mismatch tussen vraag en aanbod.

Er liggen heel veel AED's in Nederland en er zijn heel veel mensen die daarmee overweg kunnen. Alleen ze worden heel vaak niet geregistreerd en veel AED's liggen in gebouwen die niet altijd toegankelijk zijn. De meldkamer heeft een systeem dat als er een melding binnenkomt van een hartaanval dan sturen zij natuurlijk de ambulance direct op pad, maar daarnaast worden geregistreerde vrijwilligers in de buurt van de patiënt door middel van een sms opgeroepen om te komen helpen. De ene helft wordt naar de patiënt gestuurd en de andere helft naar de dichtstbijzijnde geregistreerde AED. Op die manier kan al begonnen worden met reanimeren ruim voordat de ambulance arriveert. Als je je dan bedenkt dat de eerste zes minuten bij een reanimatie

cruciaal zijn en dat de aanrijtijd van 15 minuten van de ambulance in ons landelijke gebied niet altijd haalbaar blijkt te zijn is het duidelijk dat een dekkend AED netwerk levens zal redden. Daarom willen wij het college vragen een verkenning te doen naar waar AED's zijn in onze provincie, of die binnen of buiten hangen en of er overal voldoende vrijwilligers zijn geregistreerd om hulp te kunnen verlenen.

Als meer mensen zich laten registreren en meer AED's bereikbaar zijn vergroot dit niet alleen de leefbaarheid, maar ook de kans op overleven bij een reanimatie.

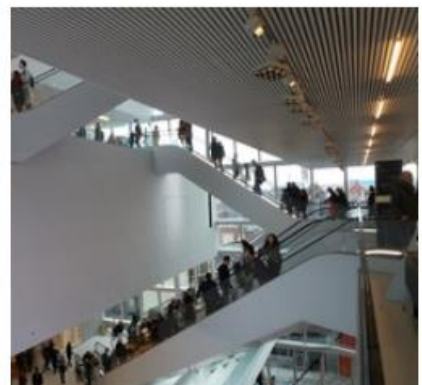
In elk dorp een uitkijk

Zou het niet mooi zijn als de fractie ogen en oren in elk dorp zou krijgen? De lijnen tussen bestuur en inwoners zijn onmiskenbaar langer geworden nu de nieuwe gemeente zo'n 42 dorpen kent. Je loopt niet zomaar even meer een wethouder of raadslid tegen het lijf in de super van je eigen dorp.

Daar ligt ook een kans voor de PvdA.

Half november zaten er zo'n 30 leden bij elkaar. **Veel nieuwe gezichten** ook. Voor heel wat dorpen lukt het om een contactpersoon te krijgen. Taak: de fractie bellen of gebeld worden om over en weer elkaar bij te praten. Op de avond kruipen fractieleden en leden bij elkaar: hoe zullen we dit eens concreet oppakken? Telefoonnummers worden uitgewisseld, afspraken gemaakt. Een prachtige kans voor de PvdA als dit netwerk goed gaat functioneren.

Meer informatie bij Jelle Veenstra of Rianne Vos

Al op het Groninger Forum geweest?

In 2001 viel het referendum over de Grote Markt nog verkeerd uit. Aan de Noordwand kon niet gewerkt worden. En kijk nou eens, aan de Oostkant van de Grote Markt verrees vanaf 2005 (!) het Groninger Forum, een piramide, een Titanic die de binnenstad invoer. Maar nu je erin kunt en erop, zijn we allemaal blij met dit experiment. Zeker als je op het dak naar het westen kunt kijken, naar het Westerkwartier. Als je in het VVV vertrek 'Grootegast' een prominente plek ziet hebben; de roltrappen hebt overleefd; je de bibliotheek hebt bewonderd. Nooit mag er in de Ommelanden meer op bibliotheekwerk worden bezuinigd, nu de Stad er zo schaamteloos mee pronkt.

Vanuit de fractie: Het eerste jaar gemeente Westerkwartier

Een nieuwe gemeente, een nieuwe raad, een nieuwe fractie. Het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van het aan elkaar wennen in de fractie en in de raad als geheel. Er is nu sprake van een grotere gemeente met een andere dynamiek. Er zijn veel reguliere vergaderingen en bijeenkomsten: deels als bijscholing voor een beginnende raad, informatiebijeenkomsten en kennismakingsbijeenkomsten. Een volle, maar interessante agenda. Met een gemeente van 41 dorpen is het soms lastig om voldoende geïnformeerd te zijn over de ontwikkelingen in de diverse dorpen. De fractie is erg blij met de nieuwe structuur waarbij er contactpersonen zijn binnen de dorpen. Zij kunnen voor ons een belangrijke signalerende en agenderende rol spelen. Op 19 november hebben wij met elkaar gesproken over wat er speelt binnen de dorpen en de manier waarop we elkaar geïnformeerd houden.

Natuurlijk willen wij vanuit onze partij eigen klank en kleur te laten horen binnen de raad.

Wat zijn o.a. de onderwerpen die afgelopen maanden hebben gespeeld:

1. De tekorten in de jeugdzorg en de Wmo. Er wordt bij het Rijk gelobbyd om meer geld, tevens wordt gekeken of er nog efficiëntieslagen te maken zijn.
2. De winkeltijden verordening heeft veel gespreksstof opgeleverd. Het mag duidelijk zijn dat de afspraken die in het coalitieakkoord zijn gemaakt de onderlegger zijn voor het huidige plan. Niet gelijk inhoudelijk ons PVDA idee, maar compromis binnen de coalitiepartijen.
3. Er is veel aandacht geweest voor de vele verordeningen die in een eerste jaar van een nieuwe gemeente vernieuwd moeten worden.
4. Er zijn verschillende projecten besproken en vastgesteld. Vanuit de PVDA natuurlijk met als belangrijk punt een woningbouw goede verdeling te krijgen tussen de verschillende groepen burgers die een woning nodig hebben. Wij willen graag wijken met een brede diversiteit aan woningaanbod (koop, (sociale)huur, woningen geschikt voor ouderen en voor starters, etc.)!
5. De eigen klank en kleur van de PvdA willen wij communiceren. We hebben daarom Luc Veenstra opnieuw benaderd. Luc heeft eerder tijdens de campagneperiode een zeer waardevolle rol gespeeld. We gaan opnieuw met Luc kijken hoe we het bekend maken wat we doen een boost kunnen geven. Luc gaat daarom ook aansluiten bij de fractievergaderingen. Ook het bestuur probeert de fractievergaderingen bij te wonen. Om zo de kruisbestuiving te bevorderen. Het is een zoektocht hoe je als fractie/wethouder/bestuur naar buiten te manifesteren. Wat past bij de PvdA?

6. Er wordt aandacht gevraagd door de leden voor de zichtbaarheid op straat, buiten de verkiezingscampagne. We denken met het betrekken van Luc en de extra aandacht die we daarmee op communicatie richten goede stappen te zetten.

Bij de begrotingsbehandeling is extra nadruk gelegd op de volgende onderwerpen:

1. vrijwilligers (situatie Humanitas), er is een motie ingediend en aangenomen waarin de college wordt gevraagd met een visie en beleid te komen.
2. Betaalbaarheid van de energietransitie
3. Het onderzoek naar het armoedebeleid 120—130%.

Hierboven zomaar een bloemlezing uit een actief en nieuw eerste jaar in gemeente Westerkwartier.

We wensen u allen goede feestdagen en een gelukkig 2020!

Joachim, Anne, Rianne, Hans, Mark, Andre, Elly, Henrica en Sandra

Bestuurswerkplan 2020

De PvdA zou zichzelf niet zijn als het bestuur van de afdeling niet een flink werkplan voor het volgend jaar zou maken. Ons werkplan voor komend jaar is 6 pagina's lang. Iets te lang voor opname in

dit ORH. We sturen dit werkplan voor 2020 apart mee met deze Ons Rode Hart.

Bestuur vergadert op Allardsoog, vlnr secretaris Paula Grit, voorzitter Jelle Veenstra, penningmeester Berend-Jan Dobma en de leden Liesje Faber, Trija Niks en Joost Eskes. Simon Jelsma maakte de foto.

Opzienbarende dingen?

Een citaatje volstaat dat er voldoende ambitie is. „De belangrijkste doelen waar het bestuur

in deze periode aan wil werken, zijn:

- Inhoudelijk en organisatorisch een actieve en goed functionerende afdeling;
- Betrokkenheid van de leden creëren en werven van nieuwe leden;
- Opbouwen van structuren/werkgroepen ten aanzien van communicatie en (permanente) campagne binnen de afdeling;
- Optimale communicatie, intern en extern, via eigen en sociale media en zorgen voor zichtbaarheid bij de inwoners van het Westerkwartier;
- Waar nodig ondersteunen van fractie-activiteiten waaronder het bestendigen van de relatie tussen de fractie en de contactpersonen per dorp (“oren en ogen”) Deze aanpak is gestart tijdens een bijeenkomst op 19-11-2019 met de bedoeling om de fractie te voorzien van informatie over actuele zaken en ontwikkelingen in elk afzonderlijk dorp / streek;
- Het voeren van een permanente campagne in de eigen gemeente en de campagnes voor de verkiezingen voor de gemeenteraad (16 maart 2022)”

Foto Tim Lambeck, Streekkrant met permissie overgenomen

Uniek jubileum in Ezinge: Ann Hutte in het zonne- tje gezet

De 98-jarige Ann Hutte is bijna 72 jaar lid van de PvdA. Zij kreeg een zeer bijzondere onderscheiding: de platina ledenspeld, die hoort bij het 70-jarig lidmaatschap. Die wordt zelden uitgereikt, er zijn er nog maar een paar van op het partijbureau. Johan Steen uit Feerwerd en Liesje Faber

uit Garnwerd overhandigden haar de speld op 15 oktober, in aanwezigheid van een journalist van de Streekkrant.

Ann Hutte-ten Haken is geboren in Leiden en komt uit een rood nest. Haar ouders waren lid van de SDAP en later van de PvdA. Ze waren maatschappelijk zeer actief in de rode familie. Ann had graag verder willen leren, maar in die tijd was dat nog niet voor arbeiderskinderen weggelegd. Ze heeft zich via diverse cursussen ontwikkeld en deed veel vrijwilligerswerk, met name op het gebied van welzijn. Haar man was eveneens sociaaldemocraat en ook in de PvdA actief.

Het gezin woonde op veel plekken in het noorden van het land, tot Ann, inmiddels weduwe geworden, neerstreek in Ezinge, in de buurt van haar twee dochters. Daar kwam ze er al snel tussen: ze schilderde, had een winkeltje (en begon op haar 90^e nog een bed-en-breakfast waar veel fietsers gebruik van maakten), was vrijwilliger in het Wierdenmuseum en zong in een koor. Nu doet ze het was rustiger aan, maar woont nog op zichzelf, onderhoudt grotendeels zelf haar fraaie tuin, kookt, rijdt auto en doet boodschappen.

Bijzonder is dat Ann op 1 januari 1948, toen ze lid werd van de PvdA, in De Wilp woonde. Nu, na bijna 72 jaar trouw lidmaatschap en veel omzwervingen, woont ze weer in het Westerkwartier!

We zijn er trots op dat Ann lid is van onze afdeling en hopen haar nog vaak te bezoeken. Wie weet, misschien zien we haar op een Nieuwjaarsvisite of een 1 mei-viering!

Door Liesje Faber

Speldjes en jubilea

Wie kregen er behalve Anne

Hutte nog meer een speld? Dit najaar was er sprake van inhaalacties. Sommige leden hadden niet op tijd hun speld gekregen. Mevrouw Corry Boer-Elzenga uit Leek moest zingen met het rode koor en liep zo een speld mis. Jelle Veenstra heeft dan nu goed gemaakt. De heer Van Wijk uit Ezinge kreeg een paar jaar geleden ten onrechte geen speld toen hij 60 jaar lid was. Dat overkwam ook Mevrouw Van Wijk-Heddema, eveneens uit Ezinge. Op 1 januari 1956 (!) werd zij lid. Ook zij heeft nu dit speldje gehad.

Op bezoek bij de honderdjarige mevrouw Zandberg